بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد للہ الذی بعث الانبیاء وخص من بینہم حبیبہ المصطفی وجعل من اتباعہ الاولیاء وجعل سلسلتہم الی یوم الجزاء والصلوٰۃ والسلام علی رسولہ الذی اخذ البیعۃ من المہاجرین والانصار وعلی آلہ الابرار واصحابہ الاخیار ہم الذین یبقی ہذہ السلسلۃ السنیۃ بواسطتہم فی انتہاء الی دار القرار **امابعد** میگوید بندہ مسکین خادم علماء راسخین ابو الخیر سید محمد معین الدین ابن حضرت شاہ سید خیرات علی مد ظلہ العالی المشہدی الکڑوی وطناً والکاظمی نسباً والقادری سلسلۃً کہ در ۱۲۶۵ یکہزار و دوصد و شصت و پنج ہجری از دار الامارۃ لکھنؤ اتفاق رفتن وطن مالوف افتاد اہالی آنجا استفسار مسائل بیعت شدند آنچہ باحضر ذہن حقیر بود بیان کردم ہمہ ہا شنیدہ مسرور شدند شیخ ولی بخش صاحب کہ از حلیہ عبادت و ریاضت آراستہ و پیراستہ اند مستدعی شدند کہ اگر این مسائل در سلک تحریر آیند خالی از نفع نخواہد بود لاجرم بموجب التماس شیخ صاحب موصوف باوجود تشتت حال و پراگندگی بال و کثرت تدریس طلبہ از رسائل معتبرہ این مسائل مضبوطہ استقاط کردہ در حیطہ تحریر آوردم و بہ ہدایۃ المومنین الی سلسلۃ الصالحین

مسمی گردانیدم وبازالۃ الاشتباہ لا عن سلسلۃ اولیاء اللہ ملقب کردم وبریک مقدمہ وچند ہدایۃ وخاتمہ ترتیب دادم حق سبحانہ وتعالی المومنین را ازین رسالہ النفع بخشد وثواب جزیل باین عاجز گنہگار وجزا عطا فرماید ولا نعبد ولا نستعین الا ایاہ وہو حسبی ونعم الوکیل

مقدمہ

باید دانست کہ یکے از اجل نعمتہای منعم حقیقی برامت مرحومہ مصطفویہ علی صاحبہا الصلوۃ والتحیۃ کہ ایشان را بہ خلعت فاخرہ کنتم خیر امۃ آلایہ سرفراز کردہ علی الخصوص براہل سنت وجماعت آنست کہ تا امروز سلسلہ ہای ایشان تا حضرت رسول اللہ صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم صحیح وثابت ست اگرچہ اوائل امت را با واخر است در بعضی امور اختلاف بودہ باشد وبفضل رب کریم تا قیام قیامت باقی ومتحقق خواہد ماند ومعنی بیعت عہد کردن ست واستوار بودن بران ومعمول ست در طریقہ صوفیہ صافیہ کہ پیشوایان سلاسل اند وسنت آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم وآل عظام واصحاب کرام ست رضوان اللہ تعالی علیہم اجمعین چنانکہ عنقریب ہویدا گردد وآن بر چند قسم ست **اول بیعت توبہ** کہ بدست بزرگی کہ سلسلہ او تا آنسرور صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم منتہی شود بیعت نماید باید کہ برین بیعت کہ عبارت از عہد کردن ست مستقیم ماند واگر بہ گناہای کبیرہ شکست گردد باز بیعت بکند از ان بزرگ **دوم بیعت** برای انتساب بخاندانی بجہت حصول بشاراتی کہ در آن خاندان اند وبرای امید شفاعت بزرگان این خاندان مثلاً قادری میشود تا در بشارت حضرت غوث الثقلین رضی اللہ تعالی عنہ کہ فرمودہ اند کہ مریدان من بے توبہ نمی میرند شامل شود وتکرار این بیعت ضرور نیست **سوم بیعت** برای استفادہ فیض از خاندانی پس اگر اشغال واذکار ومراتب اخلاص آن بزرگان چندے بجا آورد وفائدہ نیافت از صدق طلب ست نشود بل اگر مرضی مرشد باشد رجوع بخاندان دیگر نماید چہ نارضامندی مرشد سم قاتل ست در حق مرید وباز بیعت برای اخذ استفادہ بدست مرشد ثانی کند واز مرشد اول انکار نکند قسمت او آنجا نبود پس تکرار این بیعت درست ست **چہارم بیعت جہاد** کہ عبارت ست از جہاد کردن در معرکہ کفار براہ خدا بغیر طمع ملک ومال

پنجم بیعت ہجرت کہ عبارتست از بدر رفتن از ملک کفار یعنی دار الحرب ششم بیعت خلافت کہ عبارتست از خلیفہ گردانیدن ہفتم بیعت اسلام کہ عبارتست از ایمان آوردن بواحدانیت خدا و رسالت رسول خدا صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم ہشتم بیعت تقوی کہ عبارتست از جنگ زدن بر تقوی واحتراز از معاصی نہم بیعت توثیق بر جہاد کہ عبارتست بر مستقیم بودن بر معرکہ کفار و در احادیث مشہورہ منقولست کہ صحابۂ کرام رضی اللہ عنہم بیعت میکردند از آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم گاہے بر ہجرت وجہاد وگاہے بر اقامت ارکان اسلام یعنے صوم وصلوۃ وحج وزکوۃ وگاہے بر ثابت بودن در معرکہ کفار چنانچہ بیعت الرضوان از ان قبیل ست وگاہے بر جنگ زدن بر سنت نبوی علیہ السلام وترک بدعت وشائق شدن بر عبادات چنانچہ بروایت صحیح ثابت شدہ کہ آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم بیعت گرفت از زنان انصار کہ نوحہ نکنند ونیز بیعت گرفت آن سرور صلے اللہ علیہ وسلم از زنان مکہ وقت فتح آن کہ زنا وسرقہ وقتل اولاد نکنند وبروایت ابن ماجہ ثابت شدہ کہ آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم بیعت گرفت از محتاجان مہاجرین کہ اصحاب صُفّہ بودند کہ سوال از کسے بکدامی چیز نکنند پس فعلیکہ از آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم بطریق عبادت واہتمام نہ بر سبیل عادت ثابت شدہ در سنت بودن آن فعل شک وشبہہ نماند اگرچہ در زمانہ آن سرور صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم بیعت از امور شتی بود وحالیا منحصر ست در بیعت توبہ وبیعت انتساب بخاندانے ہٰکذا فی القول الجمیل فی بیان سواء السبیل تصنیف محدث دہلوی شاہ ولی اللہ قدس سرہ وبیعت اسلام متروک بود در زمان خلفاء راشدین بسبب داخل شدن مردمان در زمانہ ایشان بغلبہ سیف نہ بتالیف قلوب واظہار برہان ودر زمانہ غیر ایشان مثل مروانیہ وعباسیہ نیز بسبب بودن اکثر ایشان ظالم وفاسق بر اقامت سنن دین کوشش بلیغ نمیکردند وبیعت جنگ زدن بحبل متین تقوی نیز متروک بود ولیکن در زمانہ خلفاء راشدین پس بسبب کثرت صحابۂ کرام رضی اللہ عنہم ومنور بودن قلب ایشان ببرکت صحبت نبی صلعم واخذ ادب از آنحضرت صلے اللہ علیہ وسلم پس محتاج نبودند بطرف بیعت خلفاء رضی اللہ عنہم

و در زمانہ غیر ایشان پس بسبب گمان کردن مردمان و حاکم وقت بیعت کنندگان
کہ این بیعت خلافت ست چہ در آن زمان معمول آن بود کہ از حاکم یعنی خلیفہ وقت مردمان
بیعت تبعیت میکردند پس فتنہ و فساد عظیم برمیخاست لہذا بیعت تمسک متروک بود
و بودند صوفیان آن زمان کہ قائم میکردند خرقہ را مقام بیعت یعنی حضرات صوفیہ صافیہ
آن زمان رحمہم اللہ بہ لحاظ این تہمت بجاے بیعت خرقہ می پوشانیدند طالبان را بعد ازان دہرگاہکہ
معدوم شد بیعت خلافت در ملوک و سلاطین و این اتہام موقوف شد پس حضرات
صوفیہ صافیہ کثرہم اللہ تعالے فرصت وقت غنیمت دانستہ چنگ زدند بہ طریقہ مسنونہ
بیعت کہ سنت آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم بود و جاری کردند و قائم داشتند آن را
بجا لہا خاتم المحدثین مولانا شاہ عبد العزیز دہلوی چنین افادہ فرمودہ اند کہ حضرات
صوفیہ صافیہ حشرنا اللہ معہم بعد اندراس رسم بیعت بسبب جاری کردن این رسم
مصداق حدیث مرفوع شدند کسیکہ سنت مردہ را زندہ کند آنکس را اجر آن عطا
خواہد شد و اجر آنکس ہم عطا خواہد شد کہ آن را اختیار کند و روش خود گرداند فائدہ طرق
حضرات صوفیہ صافیہ حشرنا اللہ معہم در باب بیعت مختلف واقع شدہ تفصیل این اجمال آنکہ
در زمانہ قدیم طریقہ بہ صحبت و تعلیم و تادیب بہ آداب تہذیب نفس بودہ است نہ بجز قید
بیعت در زمانہ سید الطائفہ حضرت جنید بغدادی رضی اللہ عنہ رسم خرقہ ظاہر شد بعد ازان رسم
بیعت پیدا گشت و سر در اختلاف عنوان آن بود کہ بیان کردم فقد کرد ارتباط سلسلہ بہمین
امور متحقق است و اختلاف صور در ارتباط ضرر نمیکند و خرقہ و بیعت را اصلی ہست در شرع
شریف اما خرقہ پس اصلش البلباس آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم ست عمامہ را بعبد الرحمن
بن عوف در وقتیکہ امیر لشکر گردانید آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم او را لیکن بیعت پس مشہور
و متواتر ست از آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم و مفید علم یقینی ست کسے را محل انکار نیست
کما لا یخفی و بالجملہ رسم قدیم حضرات صوفیہ صافیہ است کہ یاران خود را خرقہ می پوشانیدند از کلاہ
و عمامہ و قمیص و قبا و چادر و ہر چہ میسر میشد بدانستہ مخفی نماند بر طالب صادق کہ بیعت سنت ست
واجب نیست چرا کہ مردمان بیعت میکردند از آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم و تقرب می جستند بسبب

آن بطرف رب الارباب وکدامی دلیل قائم نشده که تارک آن گنهگار باشد وانکار نکرده کدام
از ائمه بر تارک آن پس اجماع منعقد شد بر آنکه بیعت واجب نیست واگر واجب بودی تارک آن
گنهگار بودی وآن منقول نیست از ائمه دین کذا فی القول الجمیل میگوید حقیر سراپا تقصیر محرر این
رساله که درین جزو زمان بسبب شائع شدن فسق وفجور وبعید شدن زمانه از زمانه احمد مختار
صلعم وتکاهل طبع از عبادات ومیل آن بر مذهب اهل بدع وطغیان وهویدا شدن آثار قیامت
کبری ضروریست بر هر مرد مسلم وزن مسلمه که بیعت کند بخاندانی بطرز مسنون وخود را بسلسله از
سلاسل اولیاء الله منتسب گرداند مثل سلسله عالیه قادریه وچشتیه چه فائده بیعت مشروعه
بسیاریست مثل ادا شدن سنت آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم که این فائده اجل ترین فوائد
ومثل محو شدن گناهان سابقه کبیره وصغیره ومثل جسارت نکردن بر گناهان بسبب متنبه شدن
بعهدی که باخدا بسته است ومثل داخل شدن در بشارت که در آن خاندان است
ومثل پیدا شدن شفاعت بزرگان وائمه آن سلاسل بروز جزا ومثل متوجه شدن ارواح
طیبه آن بزرگان بوقت نزع وغیر آن هدایة سر و علم بمشروعیت بیعت مشروعه آنست که عادت
حق سبحانه وتعالی جاریست بر آنکه امور مخفیه را که در نفس پوشیده اند بافعال و
اقوال ظاهر سازند واین افعال واقوال ظاهره قائم مقام امور مخفیه باطنیه میشوند چنانچه
تصدیق بخدا ورسول او صلی الله علیه وآله وسلم وتصدیق بروز آخرت امر خفی است
اقرار بلسان قائم مقام او شد همچنان توبه وقصد کردن بر ترک گناهان وچنگ زدن
بحبل متین تقوی امر مخفی باطنی است قائم کرده شد بیعت مشروعه مقام آن تا اظهار
آن امر مخفی شود کذا فی القول الجمیل هدایة باید که بیعت گیرنده یعنی مرشد عاقل و
بالغ باشد ومتبع سنت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم ظاهرا وباطنا وتارک بدعت
مستقیم بر صوم وصلوة وپرهیز کننده از کبائر وغیر اصرار کننده بر صغائر ودر بعضی
رسائل مسطور است که شرط مرشد آنست که عالم باشد بعلم تفسیر وحدیث واصول فقه یا مجالس
علما بوده باشد بمدت طویله واز ایشان اخذ مسائل حلال وحرام نموده باشد وزاهد باشد
در دنیا وراغب باشد بآخرت ومداوم کننده باشد بطاعات موکده ومجالس شده باشد

مشائخ کبار را مدت مدیده واخذ ادب کرده باشد از ایشان وگرفته باشد از ایشان نور
باطن را ـ میگوید حقیر سراپا تقصیر محرر این رساله که درین جز زمان که بسیار بعید شده
از زمانهٔ رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم وخیریت که در حدیث وارد ست باقی نمانده
وجهل وطغیان آشکارا گردیده اگر این شروط مذکوره در مرشد ماخوذ کرده شود اکثر سلاسل
برهم خواهند رفت ورسم بیعت مسنونه اندراس خواهد یافت چه این چنین کس متحلی باین
اوصاف کم یاب بلکه حکم کبریت احمر دارد پس درین صورت امر بیعت مشروعه معطل بیکار خواهد شد
ودر شرع شریف تاکید ست به جاری کردن سنت سنیهٔ آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم
لامحاله این شروط مضر خواهد شد نه مفید البته اگر در زمانهٔ قدیم این شروط اخذ کرده شود مضائقه
ندارد چه بسبب قرب زمانه وعدم فساد آن چنین کسان بسیار بودند واز برکت صحبت
ایشان غیر ایشان هم متحلی باین شروط می شدند وبسبب ایشان این سلاسل باقی ماند
پس به لحاظ فساد زمانه وبعد آن از زمانهٔ رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم وکم مهیا شدن
چنین اشخاص وباقی ماندن این سلاسل نزد حقیر انسب آنست که مرشد یعنی صاحب سلسله
مستقیم باشد بر صوم وصلوة وظاهرا متبع سنت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم باشد وتارک
بدعت وپرهیز کننده از کبائر وغیر اصرار کننده بر صغائر واگر عالم باشد اولی وانسب است والا
عالم بودن بهمان قیود وشروط ضرور نیست چه امر بیعت مشروعه تمام میشود بدون آن چه اکثر
بیعت عبارت ست از توبه کردن از جرائم سابقه واقدام نه کردن بر گناهان آینده وداخل کردن
خود را در سلسلهٔ نیک ونصیحت کردن مرشد او را از اقدام بمعاصی وآن حاصل ست
بدون علم کما لا یخفی علی الفطن البصیر البته عالم بمسائل ضروریه مثل مسائل صوم وصلوة وحج وزکوة
وغیر آن داشته باشد وباید که بیعت کننده یعنی مرید بالغ وعاقل باشد وراغب بود در دین
واز جرائم خود نادم باشد وقصد مصمم دارد که از گناهان سابقه توبه کند وخود را در سلسلهٔ نیک
داخل گرداند واز آتش طلب باطن او سوزان واندر محبت سلسله بیقرار تحقیق آن بدو است که در حدیث شریف
که آورده بودند طفلی نابالغ را نزد آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم تا بیعت بگیرد آنحضرت صلی الله
علیه وآله وسلم از روی پیش مسح کرد آن سرور صلی الله علیه وآله وسلم سر او را ودعای برکت کرد برای او

وبیعت نہ گرفت و استاذ الاستاذ خاتم المحدثین مولانا شاہ عبدالعزیز قدس سرہ چنین افادہ فرمودہ اندکہ بلوغ وعقل شرط ست در بیعت چہ نابالغ ومجنون مکلف بر ایمان نیست ثبوت بر تقوی واجتہاد در طاعت در حق او چہ مذکور ست یعنے نابالغ ومجنون مکلف بہ ایمان کہ اصل دین ست نیست بیعت گرفتن کہ فرع ست از وچہ رسد ہدایۃ مخفی نماند کہ بیعت مشروع ومتوار شد درمیان حضرات صوفیہ صافیہ حشرنا اللہ معہم برسہ وجہ بود اول بیعت توبہ از معاصی دوم بیعت تبرک یعنے داخل شدن در سلسلہ صالحین برائے برکت مثل داخل شدن در سلسلہ اسناد حدیث بہ لحاظ آنکہ در آن سلسلہ برکت ست وسوم بیعت تاکید عزیمت بر تجرد برائے خدا وترک چیزیکہ منع کردہ شدہ از ظاہرا وباطنا وتعلق قلب بخدا واین بیعت اصل ست وبہرہ وبیعت اول یعنی بیعت توبہ وبیعت دخول سلسلہ پس وفائے عہد بران بسیر میشود ترک کبائر وعدم اصرار بر صغائر وچنگ زدن بہ طاعات واجبات وسنن وعہد شکنی عبارت ست از خلل دران یعنی مرتکب شدن بہ کبائر واصرار بر صغائر وبر طاعات واجبات وسنن مستعد نہ بودن وتکرار بیعت ہرچند کہ از رسول خدا صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم وحضرات صوفیہ صافیہ قدس اللہ اسرارہم ماثور ست لیکن بلا عذر وبلا وجہ از یک مرشد یا بہ مرشد دیگر بہ حیات مرشد اول یا بعد موت او یا غیبوبتہ منقطعہ او پس مشابہ لہو ولعب ست وبرکت بیعت را می رباید ومشائخان کبار بسبب بردم خیالی شدن آن شخص برو التفات نمی کنند از تہ دل ہدایۃ الفاظ ماثورہ از سلف وقت بیعت گرفتن مرشد اینست کہ اول مرشد خطبہ مسنونہ بخواند یعنے

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ نَحْمَدُہٗ وَنَسْتَعِیْنُہٗ وَنَسْتَغْفِرُہٗ وَنَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَیِّاٰتِ اَعْمَالِنَا مَنْ یَّہْدِہِ اللّٰہُ فَلَا مُضِلَّ لَہٗ وَمَنْ یُّضْلِلْہُ فَلَا ہَادِیَ لَہٗ وَاَشْہَدُ اَنْ لَّا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُہٗ وَرَسُوْلُہٗ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَآلِہٖ وَصَحْبِہٖ وَبَارَکَ وَسَلَّمَ بعد ازان مرشد مرید را ایمان اجمالی تلقین کند بگوید کہ بگو ایمان آوردم بخدا وبآن چیز کہ آمدہ است از نزد خدا وایمان آوردم بہ رسول خدا وبآن چیزیکہ آمدہ است از نزد رسول خدا صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم وبیزاری میکنم از جمیع ادیان وجملہ گناہان واسلام آوردم حالا ومیگویم اَشْہَدُ اَنْ لَّا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَاَشْہَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُہٗ وَرَسُوْلُہٗ بعد ازان مرشد گویدا نہ مرید بگو بیعت کردم رسول خدا صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم را بواسطہ نائبان او بر پنج شہادت اَنْ لَّا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰہِ

وَاَقَامِ الصَّلٰوۃِ وَاِیْتَاءِ الزَّکٰوۃِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ وَحَجِّ الْبَیْتِ اِنِ اسْتَطَعْتَ اِلَیْہِ سَبِیْلًا بعد ازان
مرشد گوید بگو بیعت کردم رسول خدا صلے علیہ وآلہ وسلم را بواسطہ نائبان او برانکہ شریک نگردانم
بخدا عزوجل احدی را و زنا نکنم و قتل نفس نکنم و تہمت بر کسے نہ بندم و نافرمانی خدا در امر معروف و نہی منکر
نکنم و دیگر نصائح را کہ مناسب حال باشد و تعلیم مرید نماید و مضائقہ نیست اگر مرشد بگوید از مرید بگو
اختیار کردم طریقہ عالیہ قادریہ را مثلاً کہ منسوب ست بطرف غوث الاعظم حضرت عبدالقادر جیلانی قدس سرہ
العزیز دا از صدق دل داخل شدم درین سلسلہ خداوندا روزی دہ مرا فتوح و برکت آن سلسلہ و محشور
گردان مرا در زمرۂ اولیا ر آن سلسلہ برحمت خود یا ارحم الرحمین ہدایۃ و در ہیئت بیعت اختلاف ست
جمہور حضرات صوفیہ صافیہ دیار مغرب حشرنا اللہ معہم یوم الجزا ہیئت بیعت ایشان اینست کہ مرشد
کف دست راست خود را بر کف دست راست طالب نہد و ہر یکے باہام و اصابع کف دیگرا قبض کنند و ہمین
بیعت اشارہ واقع شدہ در آیہ ید اللہ فوق ایدیہم الایہ و در خاندان حقیر نیز کہ از اجداد کرام قدس اللہ
اسرارہم طریقہ بیعت سلسلہ عالیہ قادریہ تا این دم جاریست و انشاء اللہ تعالے تا قیام قیامت جاری خواہد
ماند ہمین ہیئت ست و اگر مرید زن باشد مرشد یک طرف ثوب بدست راست خود بگیرد و زن طرف دیگر را
بدست راست بگیرد و بیعت کند و بعد فراغت بیعت مرشد این دو آیہ بخواند یَا اَیُّہَا الَّذِیْنَ آمَنُوا
اتَّقُوا اللّٰہَ وَابْتَغُوْا اِلَیْہِ الْوَسِیْلَۃَ وَجَاہِدُوْا فِیْ سَبِیْلِہٖ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُوْنَ اِنَّ الَّذِیْنَ یُبَایِعُوْنَکَ
اِنَّمَا یُبَایِعُوْنَ اللّٰہَ یَدُ اللّٰہِ فَوْقَ اَیْدِیْہِمْ فَمَنْ نَّکَثَ فَاِنَّمَا یَنْکُثُ عَلٰی نَفْسِہٖ وَمَنْ اَوْفٰی بِمَا عٰہَدَ عَلَیْہُ
اللّٰہَ فَسَیُؤْتِیْہِ اَجْرًا عَظِیْمًا ترجمہ اے کسانیکہ ایمان آوردید بترسید از خدا و بجستجو کنید بطرف
خدا وسیلہ را و جہاد کنید در راہ خدا تا کہ شما رستگاری یابید تحقیق آن کسانیکہ بیعت
میکنند ترا اے محمد صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم بیعت نمیکنند مگر از خدا دست خدا بر دست ایشانست
پس کسیکہ شکست این بیعت را پس شکست نمیکند مگر بر نفس خود یعنی وبال او بر دست
کسیکہ وفا کرد عہد را کہ از خدا کردہ است پس عنقریب حق تعالے او را اجر عظیم عنایت خواہد کرد
بعد ازان دعا کند مرشد برائے خود و برائے مرید و حاضرین مجلس کہ محل اجابت دعا ست
و مرید نیز دعا کند برائے خود و حاضرین مجلس پس بگوید مرشد بَارَکَ اللّٰہُ لَنَا وَلَکُمْ وَنَفَعَنَا
وَاِیَّاکُمْ و در انتباہ مذکور ست کہ شیخ کف دست راست را بر کف دست راست طالب

نهد و هر یکے با ابهام و اصابع کف دیگر را قبض کند و بعد قرات سوره فاتحه و آیات از قرآن عظیم طالب گوید اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اُشْهِدُكَ وَاُشْهِدُ مَلَآئِكَتَكَ وَاَنْبِيَآئَكَ وَاَوْلِيَآئَكَ اِنِّیْ قَبِلْتُهٗ شَيْخًا فِی اللّٰهِ وَاعِيًا وَّمُرْشِدًا و شیخ گوید اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اُشْهِدُكَ وَاُشْهِدُ مَلَآئِكَتَكَ وَاَنْبِيَآئَكَ وَاَوْلِيَآئَكَ اِنِّیْ قَبِلْتُهٗ وَلَدًا فِی اللّٰهِ بعد ازان دعا کنند و آنچه ضروری داند وصیت نماید انتهی عبارته بلفظه بتبصره در آیت اول مراد از وسیله بیعت مرشد ست خاتم المحدثین مولانا شاه عبد العزیز قدس سره میفرمایند که بنده از مرید جد امجد خود حضرت شاه عبد الرحیم قدس سره شنیده که یکے از عالم ہمعصر جدم در سنت یا بدعت شدن بیعت با وشان گفتگو نمود جد امجدم بر مشروعیت بیعت استدلال ازین آیه کردند و فرمودند که این ممکن نیست که از لفظ وسیله که در آیت واقع ست ایمان مراد باشد چراکه خطاب باہل ایمان ست چنانچه لفظ یَآ اَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا بر آن دال ست و عمل صالح هم مراد نمی تواند شد که آن در لفظ تقویٰ داخل ست چراکه تقویٰ عبارتست از امتثال اوامر و اجتناب نواہی و مقتضی معطوف ست که مغایر معطوف علیه واقع بشود و جهاد هم از لفظ وسیله مراد نمی تواند شد به دلیل مذکور یعنی در تقویٰ داخل ست پس متعین شد که مراد از وسیله ارادت و بیعت مرشد باشد و بعد از بیعت مراد از وسیله مجاہده و ریاضت ذکر یا فکر ست تا فلاح حاصل شود که عبارتست از واصل شدن به ذات پاک حق سبحانه و تعالیٰ که مقصود اصلی و مطلب اقصیٰ ست بتبصره و در خاندان فقیر که سلسله عالیه قادریه است و از اجداد کرام قدس الله اسرارهم تا این دم یعنی تحریر رساله جاریست و انشاء الله تعالیٰ و به فضله العمیم تا قیام قیامت جاری و باقی خواهد ماند طریق بیعت بدین نہج ست که اولاً مرشد و مرید با طهارت تام و با وضوء اگر مرید غسل هم نماید و لباس جدید یا کهنه غسیل بپوشد بهتر ست هر دو بطرف قبله بتوجه قلب و نیت خالص باطمینان تمام بر مصلے بنشینند و بعد ازان مرشد مرید را بگوید که صد بار اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ رَبِّیْ مِنْ كُلِّ ذَنْۢبٍ وَّاَتُوْبُ اِلَيْهِ بخواند بعد ازان صد بار سبحان الله و بعد ازان صد بار الحمد لله و بعد ازان صد بار الله اکبر و بعد ازان صد بار درود بر آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم بعد ازان هفتاد بار لا فتیٰ الا علی لا سیف الا ذو الفقار بعد فراغ این کلمات طیبات مرشد دست راست مرید دست

راست خود بہ بہیکہ بالا گذشت بگیرد و بگوید از مرید کہ بگو از صدق دل کہ توبہ کردم از جملہ
گناہان گذشتہ صغیرہ و کبیرہ ظاہر و مخفی و توبہ کردم از جملہ ادیان باطلہ و ایمان آوردم بخدا و بانچہ
از نزد او آمدہ است و رسول خدا صلے اللہ علیہ و آلہ وسلم و انچہ از نزد او آمدہ است و کلمہ شہادت و
وَ اٰمَنْتُ بِاللّٰہِ تا آخر تعلیم کند و مرشد بگوید از مرید کہ بگو عہد کردم از رسول خدا صلے اللہ علیہ
و آلہ وسلم بواسطہ نائبان او کہ درین سلسلہ عالیہ اند باین امر کہ دلیری نکنم حتی الوسع والطاقت
بر جملہ نواہی آیندہ مثل زنا و شرب خمر و غیبت و دروغ وغیرہ و استقامت کنم بر جملہ اوامر مثل صوم
و صلوٰۃ و زکوٰۃ وغیرہ و حقوق ہمہ ذی حق کہ بر ذمہ من ست مثل حق والدین و اولاد صغیرہ
و کبیرہ و زن مملوکہ و ہمسایہ وغیر آن مثل حقوق عزیز و اقربائے قریب یا بعید فقیر و مسکین و
اہل شہر و امثال آن ادا خواہم کرد و بعد از فراغ این عہد مرشد حکم کند از مرید کہ دو رکعت نفل
در ہر رکعت یک بار سورۂ حمد و یازدہ بار سورۂ اخلاص بخواند بعد فراغت دوگانہ نفل باز مرشد
ہادی دست راست مرید بدست راست خود بطرز مشہور بگیرد بجہت مزید تاکید نصائح لائقہ حسب
حال و موافق سن مرید عہد گیرد از اجتناب از نواہی خدا و رغبت برادا امر خدا و مستقیم بودن یعنی
مداومت بر بیعت یعنی عہد کہ با رسول خدا صلے اللہ علیہ و آلہ وسلم بواسطہ نائبان او کردہ است و بگوید
کہ بگو از صدق دل و بہ رغبت تمام بلا اکراہ و اجبار در سلسلہ عالیہ قادریہ کہ منسوب است بطرف
حضرت غوث الاعظم محبوب سبحانی حضرت عبد القادر جیلانی رضی اللہ عنہ و حشرنا اللہ فی زمرتہ
یوم الجزا داخل شدم الٰہی برکت و بشارت این سلسلہ عالیہ عطا فرما و شفاعت بزرگان و اولیاء اللہ
این سلسلہ عالیہ بروز قیامت بار وزی گردان و محشور کن مرا در زمرہ صالحین این سلسلہ عالیہ
بروز قیامت آمین یا رب العالمین و نیز مرشد ہادی از مرید تائب بگوید کہ بگو توبہ کردم بر دست
رسول خدا صلے اللہ علیہ و آلہ وسلم بواسطہ نائبان او کہ درین سلسلہ عالیہ واقع اند الٰہی توبہ مرا
قبول کن و گواہ گردانیدم بہ توبہ خود رسول خدا صلے اللہ علیہ و آلہ وسلم و خلفاء آنحضرت صلے اللہ
علیہ و آلہ وسلم را الٰہی مستقیم کن مرا برین توبہ بسلامتی و مرا برین توبہ برحمت خود
الرحم الراحمین و بعد از فراغت بیعت مرشد دعا کند برائے خود و مرید و حاضران مجلس و مرشد
ہادی مرید تائب را بگوید کہ دعا کن برائے خود و مرشد و حاضران مجلس الغرض طریقہ بیعت گرفتن

مختلف واقع شدہ چنانکہ سابق اشارہ کردہ شد و مقصود واحد ست یعنی داخل شدن در سلسلۂ نیک
مثل قادریہ و چشتیہ و نقشبندیہ وغیر آن و توبہ کردن بر دست مرشدی کہ سلسلۂ او تا آنحضرت
صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم منتہی شدہ باشد از جملہ معاصی و عہد بستن بر رسول خدا صلے اللہ علیہ
وآلہ وسلم بواسطۂ مرشدان طریقت قدس اللہ اسرارہم بہر طوریکہ باشد پس اعتبار معنون و مقصود راست
نہ عنوان را چہ عنوان صفیر محض اندمودی بطرف معنون و مقصود فائدہ بتقریب مقام طبیعیم
مقتضی آنشد کہ شمۂ از احوال اجداد کرام خود قدس اللہ اسرارہم بیان باید نمود و تفصیل آن بفضل اللہ
ومنہ اگر اسباب مہیا و موانع دفع خواہند شد در رسالہ انساب کہ از مدت دراز آرزوے تحریر
آن دارم و باید دید کہ تا کے بظہور آید خواہم نوشت باید دانست کہ جد اعلی حقیر حضرت سید قطب الدین
مشہدی قدس سرہ بکدامی باعث از مشہد مقدس مع دو صاحبزادہ یعنے سید ابوالخیر
مشہدی و سید شاہ مشہدی بہندوستان تشریف ارزانی فرمودہ این مرز بوم را از قدوم
میمنت لزوم خود مفتخر و ممتاز کردند و در شہر کڑا کہ اکحال وطن فقیر ست توطن اختیار فرمودند
من بعد سید ابوالخیر مشہدی قدس سرہ کہ این حقیر و دیگر عزیز و اقارب از اولاد آن سید
عالیشان ہستند در ہمین شہر یعنے کڑا ماندند و سید شاہ برادر آنجناب بکدامی سبب
بقصبہ نگرائون تشریف بردہ طرح اقامت انداختند سادات آنجا از اولاد ویشان ہستند
ومؤید این مقال آنست کہ از مغلے کہ در عہد شاہ عالم بادشاہ بعہدہ قلعہ داری قلعہ آلہ آباد
مامور بود از مولوی محمد باقر صاحب مرحوم کہ از برادری حقیر بودند گفتگوے در نسب بمیان آمد
ایشان اظہار کردند کہ من از اولاد سید قطب الدین مشہدی قدس سرہ ہستم قلعہ دار مذکور
این سخن شنیدہ از مجلس برخاستہ کتابی آورد ایشان را معاینہ کنانید کہ دران نوشتہ بود
کہ سید قطب الدین مشہدی از مشہد مقدس مع دو پسر روانہ ہندوستان گردید و آن
کتاب نزد او نوشتہ ولایت بود قلعہ دار مذکور را از ایشان گفت کہ شما سید تحقیقی ہستید و نسب شما
محقق ست و از آنوقت تعظیم و تکریم ایشان بسیار می نمود و نیز دلیل بر صحیح نسبی اجداد فقیر کہ سادات
صحیح النسب اند و کسے را مجال انکار نیست آنست کہ حضرت سید جہانگیر اشرف قدس سرہ در مکتوبات
خود کہ نسب سادات ہندوستان تحقیق و تنقیح کردہ اند نوشتہ اند کہ سادات کڑا در حسینی بودن

و در طهارت نسب شان سخنی نیست و همچنین در لطائف اشرفی موجود است هر که را تحقیق این معنی منظور باشد هر دو کتاب را معاینه نماید و بر صحیح نسبی اجداد فقیر پے برد ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء و الله ذو الفضل العظیم و جد امجد حقیر یعنی حضرت شاه سید احمد صاحب قدس سره العزیز که از آن جناب تا حقیر ده پشت در میان است با جازت قطب ربانی محبوب سبحانی حضرت غوث الاعظم عبد القادر جیلانی رضی الله عنه که در عالم رویا بشارت شده بود یک شخص را که بعد اسلام مسمی بعبد النبی شد ند از باشندگان موضع احمد آباد که از نام نامی جد امجدم مسمی شده عرف بنا است حلیه اسلام پوشانید ند و قبل از ین موضع مذکور مملو بود از کفر و نام و نشان اسلام پیدا نه بود و از بدو طلوع نیر اسلام اهالی آن موضع که همه اولاد عبد النبی موصوف اند تا اینده م بخاندان فقیر بیعت می کنند و از عجائب قدرت الهی آنست که همه اهالی و ساکنان این موضع اولاد عبد النبی موصوف اند که حق سبحانه و تعالی بسبب برکت اسلام چنان برکت در اولاد ایشان عطا فرمود که صدها مردم از ابتدائے اسلام تا الآن زیر زمین مدفون اند و صدها از ذکور و اناث حی و قائم اند حق جل و علی از فضل عمیم خود اولاد پسری حقیر و اولاد ایشان را تا قیام قیامت قائم دارد آمین یارب العباد هدایت برائے تربیت مرید چند درجه است پس اگر کسے بیعت کند بروش طریق عند المرشد حکم کند اولا را اولا بصحیح کردن عقائد حقه اهل سنت و جماعت موافق سلف صالحین که آن اثبات واحدنیت ست چنانکه او تعالی متصف ست بجمیع صفات کمال خود که از آن جمله حیات ست و قدرت و اراده و غیر آنها که وصف کرده است او تعالی ذات پاک خود را با آنها در کتاب مجید و ثابت شده اند آن اوصاف از مخبر صادق صلی الله علیه و آله و سلم و از صحابه کبار و تابعین ابرار رضوان الله علیهم و پاک است خدا از بوئے نقص و جسمیت و تحیز و عرضیت و جهت و الوان و اشکال و غیر آن و لیکن آن چیزها که وارد شده اند در قرآن عظیم از استوا بر عرش و اثبات ید و وجه و ساق پس ایمان آورد بآنها و تفویض کند تفصیل و کیفیت آن را بسوئے علم حق جل و علا و بعد اثبات وحدانیت خدا و صفات او اثبات نبوت انبیا علیهم السلام ست عموما و اثبات نبوت سیدنا و شفیعنا و هادینا و مولانا محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم خصوصا و اجب شدن پیروی او صلی الله علیه و آله و سلم در همه باب از امر و نهی و تصدیق

آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم در ہر باب کہ خبر دادہ است از صفات حق تعالٰے و از حشر جسمانی
و جنت و دوزخ و حساب عباد در روز جزا و رویت حق تعالٰے در جنت و عذاب قبر و سوال منکر و نکیر
در قبر و غیر آنہا کہ ثابت شدہ است از آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم و صحیح شدہ است روایت
از وصلے اللہ علیہ وآلہ وسلم و بعد تصحیح عقائد حقہ حکم کند مرشد مرید را از اجتناب گناہ کبائر
و ندامت از گناہ صغائر و در گناہ کبیرہ اختلاف بسیار ست و حق آنست کہ گناہ کبیرہ گناہیست
کہ وعید کردہ شدہ بر وے بنار و عذاب شدید در قرآن و حدیث صحیح آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم
یا نام نہادہ شود مرتکب او کافر کقولہ علیہ السلام مَنْ تَرَکَ الصَّلٰوۃَ مُتَعَمِّدًا فَقَدْ کَفَرَ کسیکہ ترک نماز
کند قصدًا پس بتحقیق کہ او کافر ست و قولہ علیہ السلام فَرْقٌ مَا بَیْنَنَا وَبَیْنَ الْمُشْرِکِیْنَ الصَّلٰوۃُ فَمَنْ تَرَکَہَا
فَقَدْ کَفَرَ فرق درمیان مسلم و کافر نماز ست پس کسیکہ ترک کرد آنرا پس بتحقیق کافر شد یا
مشروع کردہ شود بہر مرتکب او حد مانند زنا و سرقہ و قطع طریق و شرب خمر یا باشد برابر
یا زیادہ شر از مذکورات بحکم بداہۃ عقل پس بعضے از کبائر شرک بخدا است در عبادت
و استعانت در رزق و شفاء مریض و غیر اینہا از غیر خدا و توبہ از ین دو امر در آیہ ایاک نعبد
و ایاک نستعین حق جل و علیٰ اشارہ فرمودہ استاد الاستاد خاتم المحدثین مولانا شاہ عبد العزیز
قدس سرہ چنین استفادہ فرمودہ اند کہ مدد خواستن در روزی و شفاء مریض از اہل قبور در زمانہ
ما شائع شدہ ست یعنی شرک درین زمانہ بسیار رائج شدہ و بعضے از کبائر دشنام دادن
رسول صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم و قرآن و ملائکہ است و انکار کردن اینہا را و استہزا کردن اینہا
و انکار کردن از ضروریات دین مولانا صاحب نور اللہ مرقدہ میفرمایند کہ ضروریات دین آنچنیں
ہستند کہ از قرآن و حدیث و اجماع ثابت شدہ اند و بعضے از کبائر قتل نفس بغیر حق ست و قتل
اولاد خود را و قتل انسان نفس خود را و زنا و لواطت و نوشیدن مسکر و دزدی و غصب و سرقہ در مال
غنیمت و ترک نماز و زکوٰۃ و روزہ و حج و گواہی دروغ دادن و قسم خوردن دروغ و تہمت زدن عفیفہ
و خوردن مال یتیم و رنجانیدن مادر و پدر را و قطع رحم و در وزن کمی کردن و سود خوردن و فرار از جہاد
و تہمت کردن بر رسول خدا صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم و رشوت خوردن و نکاح محارم کردن و جنگ
انداختن درمیان مرد و زن و بہ پردے حاکم نامی کردن تا کہ حاکم او را بقتل ساند یا بال او را غارت کند

وترک ہجرت از دار الحرب واز کفار دوستی داشتن وقمار بازی کردن وسحر کردن واستاد الاستاد
خاتم المحدثین مرشد البریہ صاحب تحفہ اثنا عشریہ چنین افادہ فرمودہ اند کہ حضرت ابن عباس
رضی اللہ عنہما فرمودند کہ کبائر قریب ہفتاد ہستند وسعید بن جبیر فرمودند کہ قریب ہفتصد ہستند
وانسب آنست کہ کبائر را ضبط وقیاس باید کرد بہ مفاسد منصوصہ اگر اقل باشد از مفاسد منصوصہ
صغیرہ است واگر نہ کبیرہ این خلاصہ تقریر عز الدین بن سلام ست وشیخ ابو طالب مکی رحمۃ اللہ
فرمودند کہ من کبائر احادیث را جمع کردم ہفدہ کبائر یافتم چہار کبائر تعلق بقلب دارند شرک
بخدا و مستحکم شدن بر گناہ و مشیت داشتن بر استحکام آن واز رحمت الٰہی ناامید شدن واز قہر الٰہی
بیخوف شدن وچہار تعلق بہ زبان دارند گواہی دروغ دادن وتہمت زنا کردن بر زن عفیفہ
وقسم دروغ خوردن وجادو کردن وسہ کبائر از شکم تعلق دارند شراب نوشیدن ومال یتیم خوردن
وسود خوردن ودو کبائر تعلق بشرمگاہ دارند زنا ولواطت کردن ودو گناہ تعلق بدست دارند
ناحق کسے را قتل کردن ودزدی کردن ویک کبیرہ تعلق بہ پا دارد از صف جہاد گریختن ویک گناہ
از تمام بدن تعلق دارد رنجانیدن والدین را حق سبحانہ وتعالےٰ این حقیر وسائر مسلمین را ازین کبائر
محفوظ دارد آمین یا رب العالمین وگناہ صغیرہ سوائے کبیرہ است وعلما برین نہج صغیرہ را بیان فرمودہ
اند کہ منع آمدہ باشد ازو در شرع شریف یا خلاف شرع شریف باشد یا رافع باشد طریقہ را کہ ماموربہ باشد
در دین در این بیان از کجا تا بہ کجا افتادم پس باید کہ رجوع کنیم در بیانیکہ در پے آن بودیم بعد از حکم
اجتناب از کبائر وندامت از صغائر مرشد ہادی حکم کند مرید را بنا بر استقامت کردن بر ارکان
اسلام از طہارت وصلوٰۃ وصوم وحج وزکوٰۃ بر آن ہیئت کہ آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم حکم
فرمودہ اند بعد ازان حکم فرماید مرشد ہادی مرید را بنظر کردن در امر معاش از اکل وشرب ولباس
از مال حلال وکلام صدق کردن وصحبت داشتن با نیکان از علما وصلحا ونظر کردن در غیر اینہا
از امر نکاح وحقوق ممالک وحقوق اولاد ومادر وپدر ونظر کردن در معاملات از بیع وشری وہبہ
واجارہ وسائر عقود شرعیہ پس باید کہ این ہمہ مشروعات را بر طریقہ سنت بکند بغیر سستی
وکجی بعد ازان مرشد مرید را تاکید کند بر ادا دست اذکار در وقت صبح وشام ووقت خواب کہ در
احادیث نبویہ علےٰ صاحبہا الصلوٰۃ والتحیۃ وارد شدہ اند وتاکید کند بر آراستگی اخلاق مرضیہ

وتحلی از سیرت نامرضیه و پرهیز کردن از ریا و پندار و حسد و کینه و غیر اینها و تاکید کند بر مداومت
قراة قرآن مجید و ذکر آخرت و لازم گرفتن مجالس علما و صلحا و مداومت ذکر خدا و رسول
صلی الله علیه و آله وسلم والتزام مساجد پس وقتیکه مرید طالب باین امور مذکوره شرعیه
متادب شد و باین امور ملکه حاصل نمود وقت آن رسید که مرشد هادی مرید متادب را امور
باطنیه مثل مراقبه و اشغال بطریق جیلانیه یا چشتیه یا نقشبندیه و مثل آن در هر خاندانی که
مرید متادب منتسب باشد تعلیم کند باید دانست که همه امور مذکوره مبادی و مقدمه امور باطنیه
واقع شده اند بے حصول مبادی مقاصد حاصل نمیشوند اللهم ارزقنا هذه المبادی والمقاصد واسلکنا
علی هذا النهج القویم والصراط المستقیم واحشرنا فی زمرة الصالحین هدایة در ذکر اشغال مشائخ
جیلانیه که منسوب اند بطرف شیخ اجل ابی محمد محی الدین عبدالقادر جیلانی رضی الله عنه باید دانست
که اشغال هر طریقه علیحده اند و فقیر چونکه در سلسله عالیه قادریه منخرط است لهذا درین رساله
بذکر اشغال این طریقه اکتفا کردم پس اول که تلقین کند مرشد هادی مرید طالب را ذکر جهر است
و مراد از ذکر جهر غیر افراط است پس منافات ندارد درمیان این ذکر جهر و درمیان آنکه منع
کرد آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم آنرا و فرمود که اعتدال کنید بر نفسهای خود پس تحقیق
که شما ندا نمی کنید کر و غائب را شما ندا می کنید سمیع و بصیر را که او با شما همراه است و او را که شما
ندا می کنید قریب است باشما از گردن شتر پس بعض ازان ذکر اسم ذات است یا بضربه واحده
وصفت او آنست که بگوید لفظ الله را باشد و مد و جهر بقوت قلب و حلق هر دو و بعد ازان
درنگ کند چندانکه نفس ذاکر باز رجوع کند بعد ازان بار بار همین طور بکند و یا بدو ضربه وصفت
او آنست که بنشیند مثل نشستن نماز و ضرب کند اسم ذات را بر زانوی یمین و بار دیگر بر قلب همچنین
بار بار بکند بلا فصل و مناسب آنست که ضرب قلبی بقوت و شدت باشد تا که قلب متاثر شود
و پریشانی خاطر و وسواس دل مندفع گردد و یا به سه ضربه وصفت او آنست که بنشیند چهار زانو
پس ضرب کند اسم ذات را بر زانوی یمین و دیگر بار بر زانوی یسار بعد ازان بر قلب ضرب کند
لیکن باید که ضرب ثالث سخت تر و بلند تر باشد و یا به چهار ضربه باشد وصفت او آنست که بنشیند
چهار زانو و ضرب کند اسم ذات را یکبار بر زانوی یمین دیگر بار بر زانوی یسار و دیگر بار بر قلب

و بعد از ان پیش خود ضرب کند لیکن باید که ضرب رابع سخت تر و بلند تر باشد و بعضے از ذکر نفی
و اثبات ست و آن ذکر کلمهٔ لا اله الا الله ست و طریقه اش آنست که بنشیند نشستن صلوة
رو بقبله و بند کند هر دو چشم خود را و بگوید لا گویا که خارج میکند این لفظ را از ناف خود و بعد از ان
دراز کند تا آنکه برسد تا شانهٔ ایمن پس بگوید اله گویا که خارج میکند او را از دماغ بعد از ان ضرب کند
الا الله را بر قلب بشدت و قوت و ملاحظه کند نفی محبوبیة یا مقصودیة یا وجودیة از غیر حق سبحانه
و تعالے و اثبات کند اینها را برای حق جل و علا استاذ الاستاذ خاتم المحدثین مولانا شاه عبد العزیز
نور الله مرقده چنین افاده فرموده اند که این ملاحظه و تصور باعتبار مراتب ذاکرین مختلف واقع
شده یعنی مبتدی نفی محبوبیة را تصور کند و متوسط نفی مقصودیة را و منتهی نفی وجودیة را انتهی
کلامه الشریف و اگر در دل کسی این خطره خطور کند که چه حکمت است در اشتراط ضربات و
تقیدات و تعیین کردن آنکه ضرب پس گوییم که بنی آدم مخلوق شده بر توجه کردن بطرف
خیالات و گوش داشتن بطرف نغمات و سخن کردن در نفس خود و آمدن خطرات در قلب او
پس پیشوایان طریقت جزاهم الله خیر الجزا این طریقه ایجاد کردند تا که تو بغیر نفس خود بند
شود و باز ماند از خطور خطرات و آهسته آهسته متوجه شود بطرف حق جل و علا و انقطاع توجه
کند از غیر او تعالے مولانا صاحب نور الله مرقده میفرمایند و برین نهج پیشوایان طریقت
جلسات و هیأت از برای اذکار مخصوصه ایجاد فرموده اند بواسطهٔ مناسبت خفی که مرد
صافی الذهن در عالم علوم حقه دریافت میکند در بعضی صورت کسر نفس است و در بعضی جلسه
خشوع و خضوع ست و در بعضے صورت جمعیت خاطر و دفع وسواس و در بعضی جلسه نشاط ست
و ازین سبب آنحضرت صلے الله علیه و آله وسلم دست به پهلو نهاده ایستادن منع فرموده اند که این شکل
اهل نار ست انتهی کلامه العالی و سزاوار ست که اهل سلوک جمع کنند حلقه را بعد نماز صبح و عصر
و ذکر کنند اسم ذات را برو بروے جماعت که در اجتماع فوائد بسیار ست که در تنهائی نیست
پس وقتیکه ظاهر شود اثر بیشتان ذکر جلی و مشاهده کند مرشد هادی نور ذکر را حکم کند که خفی
و مراد از ظهور اثر پیدا شدن شوق در طالب بسوے خدا و اطمینان قلب باسم ذات و کم شدن احادیث
نفس و اختلاف کردن خدا را [illegible] بعد [illegible] مداومت کند بذکر اسم ذات در شب و روز چهار هزار بار

مع شروط مذکورہ دو استمرار کند برین طریقہ دو ماہ یا سہ ماہ متواتر پس آن شخص مشاہدہ انوار خواہد نمود
بالضرورۃ بفضل خدا برابر است کہ طالب غبی باشد یا ذکی لیکن ذکر خفی پیش بعض از دو اسم ذات ست
مع اصل صفات و طریقہ او آنست کہ بند کند ہر دو چشم را و ضم کند ہر دو شفتین را و بگوید بزبان قلب
اللّٰہ سمیع اللّٰہ بصیر اللّٰہ علیم گویا کہ خارج میکند آنرا از ناف بطرف سینہ و از سینہ بطرف
دماغ تا عرش بعد ازان بگوید اللّٰہ علیم اللّٰہ بصیر اللّٰہ سمیع گویا کہ نزول میکند از عرش تا دماغ و از
دماغ تا سینہ و از سینہ تا ناف پس این دورہ واحدہ است بعد ازان بکند این را بار بار و بعضے
سالکان این طریقہ لفظ اللّٰہ قدیر را نیز زیادہ کردہ اند و بعضے از اقسام ذکر خفی نفی و اثبات ست
و طریقہ او آنست کہ در ذکر جلی مذکور شد و یا باین طریق کہ ذاکر ہوشیار و بیدار باشد بنفسہائے
خود پس وقتیکہ نفس خارج شود از اندرون بطبیعت خود بدون ارادہ و قصد پس بمجرد خارج
شدن نفس بگوید بزبان قلب لا الٰہ و وقتیکہ نفس اندر رود بلا ارادہ و قصد بگوید بزبان قلب
الا اللّٰہ و اکابر بزرگان این طریقت این ذکر را مسمی کردہ اند بہ پاس انفاس این ذکر را اثر
عظیم ست بجہت زوال خطرات نفس و وساوس و ذکر عبارت از حکایت نفس ست چنانکہ
عارفی در مدح ذکر پاس انفاس فرمودہ شعر اگر تو پاس داری پاس انفاس ٭ بہ سلطانی
رسانندت ازین پاس ٭ شعر تا بجاروب لا نروبی راہ ٭ نرسی در مقام الا اللّٰہ ٭ رباعی
در ذات مقدست کسے را رہ نیست ٭ وز عین جلال ہیچکس آگہ نیست ٭ سرمایہ رہروان کہ
راہش طلبند ٭ جز گفتن لا الٰہ الا اللّٰہ نیست ٭ پس وقتیکہ ظاہر شود اثر ذکر خفی و مشاہدہ کردہ
شود در طالب صادق نور را و حکم کردہ شود بہ مراقبہ و مراد از مراقبہ اثر شوق و غلبہ محبت بطرف
خدا و باز گردانیدن عنان قصد را بطرف فکر حق سبحانہ تعالی و اختیار کردن خدا را بر ہمہ چیز و
جمع کردن ہمت را بر طلب خدا و یافتن حلاوت در سکوت و نفرت از کلام و متنفر شدن از شغل
با امور دنیا و لیکن مراقبہ پیش نزدیک سالکان طریقت بچند قسم ست و جامع آنہا ایک امر ست و آن
آنست کہ لحاظ کند بیک آیہ یا یک کلمہ از زبان و خیال کند در قلب معنی او را و بخوبی تمام بفہمد بعد ازان
تصور کند کہ این مدعا بچہ طور ست و طریقہ تحقیقی و ثبوت این بچہ نہج ست بعد ازان جمع کند
[illegible] ہمہ چیز بسوائے او کدامی خطرہ در دل خطور نکند تا کہ استغراق متحقق شود غفلت

سوائے او تعالے حاصل شود واصل درین مراقبہ قول آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم
است احسان آنست کہ عبادت کن خدا را گویا کہ می بینی او را پس اگر نباشی باین طور کہ می بینی
خدا را پس بتحقیق کہ خدا می بیند ترا پس تلفظ کند بزبان تو اللہ حاضری اللہ ناظری اللہ معی
یا این را در دل خیال کنی بغیر تلفظ بعد ازان تصور کنی حضور او را و نظر او را و ہمراہی او را تصور
کردن چنیکہ مستقیم باوجود پاک دانستن او را از جہت و مکان تا آنکہ مستغرق شوی درین تصور
یا تصور کردہ شود وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَمَا كُنْتُمْ و تصور کند ہمراہی خدا را در حالت ایستادن و نشستن
و بر فرش آرام کردن و در حالت تنہائی و غیر تنہائی و در حالت بیکاری و مشغولی یا تلفظ کند
أَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ یا تلفظ کند أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ یا نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ
یا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ یا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ یا هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ پس
این ہمہ طریقہ کہ مذکور شدند مراقبات ہستند کہ مفید اند بجہت تعلق قلب بحق سبحانہ و تعالے
و انقطاع از غیر او تعالے لیکن مفید برائے قطع علائق و تجرید تام و شکر و فنا از ذات پس آیہ جلیلہ كُلُّ مَنْ
عَلَيْهَا فَانٍ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ست و طریقہ مراقبہ اش آنست کہ تصور کند
نفس خود را کہ ہلاک و خاکستر شدہ و می پراند آنرا ہوا و آسمان بتحقیق پارہ پارہ گردید و ہر شے
باطل شد ترکیب او و ہیئت او و ذات حق سبحانہ و تعالے باقی موجود ست پس باید کہ باقی ماند
مراقب برین تصور تا زمانہ دراز پس بتحقیق کہ این تصور فائدہ میدہد فنائے ذات را و برین قیاس ست
این آیہ کریمہ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ
مُشَيَّدَةٍ پس وقتیکہ ظاہر شود اثر مراقبہ در طالب و مشاہدہ کردہ شود نور او حکم کند مرشد ہادی
طالب صادق را بہ توحید افعال و آن عبارت ست ازینکہ ہر فعل در عالم ظاہر بینی و در دنیا ہویدا
گردد از جانب خدا و اللہ نہ از جانب دیگرے و باید دانست کہ شارع علیہ الصلوۃ والسلام غیبت
دادامت خود را بر دو چیز یکے ذکر و آن عبارت است از تلفظ کردن ذکر الٰہی ہر دم و دیگرے فکر و
مراد از فکر مراقبہ است کہ طریق آن بیان کردہ شدہ و فرمودہ اند بعضے مشائخین این سلسلہ عالیہ
کہ تجربہ کردہ ام برائے کشف امور آیندہ اینکہ بنشیند طالب صادق در خلوت و غسل کند و بہتر
لباس خود را بپوشد و خوشبو بمالد بر بدن و بنشیند بقبلہ و بنہد مصحف شریف را کشادہ بیمین خود

ویک مصحف کشاده بر یسار خود و یک مصحف کشاده در پیش خود و یک مصحف کشاده در پس
خود بعد ازان دعا کند بجمیع تمام در جناب حق سبحانه و تعالی اینکه کشف شود بر من وقائع آینده بعد
ازان شروع کند در ذکر اسم ذات الله بند کردن چشم پس ضرب کند یک بار در مصحف ایمن و یکبار
در مصحف ایسر و یک بار در مصحف پیش و یکبار در مصحف پس تا آنکه بیابد در نفس خود کشایشی
و نوری دوام کند برین عمل تا هفت روز و مثل آن مع خلوت پس به تحقیق منکشف خواهد شد بروی
حال آینده یقیناً حضرت خاتم المحدثین فخر المفسرین شاه ولی الله دهلوی قدس الله سره
چنین افاده فرموده اند آنچه که والد بزرگوار من فرموده اند در باب کشف حال آینده آنست
که ذکر کند حق جل و علا را باین اسما یا عَلِیمُ یا مُبِینُ یا خَبِیرُ مع شروط یعنی خلوت و لباس
و غسل و استعمال خوشبو و نشستن بر مصلے بر ضرب واحد یا سه ضرب انتهی و بعضے مشائخ
رحمهم الله فرموده اند که تجربه کرده ام برائے کشف ارواح به رعایت شروط مذکوره اینکه ضرب کند
در جانب یمین سُبُّوحٌ و در جانب یسار قُدُّوسٌ و در جانب آسمان رَبُّ الْمَلَائِكَةِ و در قلب
وَالرُّوحِ و برائے حاصل شدن مقصود بسیار دشوار اینکه بخواند بوقت شب نماز هر قدر که
میسر آید بعد از فراغ نماز ضرب در جانب یمین یا حَیُّ و در جانب یسار یا وَهَّابُ بکند این را هزار بار
بشروط مذکوره سابق و برائے انکشاف خاطر و دفع بلا یا ضرب کند در قلب اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ بهمان
طور که بیان کردم در نفی و اثبات و اَلْحَیُّ در جانب یمین وَالْقَیُّومُ در جانب یسار و قلبیکه اراده
کند که دعا کند بدرگاه رب العزت برائے شفاء مریض یا مرض خود یا دفع گرسنگی یا وسعت
رزق یا قهر دشمن پس باید که طلب کند اسماء الٰهی را مناسب حاجت خود از اسماء
حسنی باری تعالے پس ذکر کند آنرا به ضرب یا سه ضربه یا چهار ضربه پس بگوید مثلاً
برائے دفع مرض یا شَافِیُ و برائے گرسنگی یا صَمَدُ و برائے وسعت رزق یا رَزَّاقُ و
یا وَهَّابُ و یا بَاسِطُ و برائے غلبه بر دشمن یا مُذِلُّ و سوائے آن والله اعلم و علمه اعم و اتم و اشغال
طریقه عالیه چشتیه و نقشبندیه و مجددیه و سهروردیه و امثال آن که در کتب و رسائل موجود و بواسطه
خلفائے آن سلسله بفضله و منه محفوظ بلحاظ طول رساله نیاوردم هر چند که فرط شوق اخذ برکت
از ذکر این سلاسل عالیه مقتضی تحریر بود هدایة ذکر اصحاب کرام رضی الله عنهم بجز خیر نیاید کرد

چه آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم است خود را باین امر جلیل تعلیم فرموده ازین عالم
تشریف برده اند ودر واقعات ومشاجرات این بزرگان دین سکوت اولی وانسب است
غور وفکر نباید کرد چه سوائے ضرر ایمان وانقطاع فیض وخلل در دین چیزے دیگر حاصل
نیست وطعن اینها تا در پیر سد این مقام تامل کردنی ست که هرگاه حاضران به آن قرب
وجانفشانی که کتاب الله وحدیث رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم ازان مجزو کتب تاریخ
وسیر ازان مملو تهذیب نیافتند غائبان چه توقع دارند پس اعتقاد باید کرد که محبت آل
عظام واصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ملصق بدوستی حبیب خدا است
صلی الله علیه وآله وسلم وعداوت وبغض اینها منجر به عداوت وبغض آنحضرت صلی الله علیه و
آله وسلم است پس فرق ضاله اهل ضلال ملعون ومخذول اند ونیز اعتقاد باید کرد که کرامت اولیاء الله
حق ست واینها پیشوایان دین اند وهمه سلاسل عالیه بواسطه اینها جاری اند وهمه ائمه برکے
علیهم السلام کالنا که همه سلاسل عالیه اهل سنت وجماعت باین بزرگان دین منتهی میشوند اقطاب
دین اند که فیض ظاهری وباطنی بواسطه اینها درین عالم جاریست وتا قیام روز حساب
جاری خواهد ماند وغلبه محبت خدا بکثرت اذکار وریاضات حاصل میشود وهدایة سماع را بزرگان
چشتیه شنیده اند بے مزامیر وحضور امردو اجتماع نااهلان در صحبت مبارک حضرت سلطان المشائخ
حضرت نظام الدین اولیا قدس سره ملاهی هرگز نه بود بلکه گریه بود وسوز جگر چنانکه در کتاب
فوائد الفواد وسیر الاولیا مفصل مذکور ست پس سماع خلاف مشائخان کبار دلها را
سیاه میکند قلت سماع بے مزامیر برائے انبساط باطن ورفع قبض آن باز یادتی انبساط بزرگان
دین حضرات چشتیه قدس الله اسرارهم مقرر فرموده اند نه برائے اجتماع غافلان واین مجامع
چنین سماع که حالیا جاریست فسق ست اتباع آن ممنوع موافق شرع شریف هذا فی
بعض الرسائل فائده خاندان حقیر ازین امور ممنوعه وقبر پرستی که بالفعل به شدت رائج
وباعث طعن علماء ظاهر است پاک وهرچه در خاندان فقیر فقط بیعت وتوبه ودر سلسله نیک داخل
شدن که سنت سنیه آنحضرت صلعم است جاری واز جمله امور منهیه خلاف شرع که در اکثر خاندان بالفعل
شائع ست عاطل هدایة در بیان شمه از حال اولیاء الله واقسام آنها هرچند که این عاجز نا پیدا کنار است

وقلم از تحریر آن بعجز معترف مگر بمصداق ما لا یدرک کله لا یترک کله مجملی از ان بیان کردن ضرور
افتاد تا این رسالہ ببرکت ذکر حال شان مقبول خاص و عام گردد پس باید دانست کہ ولایت
مشتق ست از ولی بمعنی قرب ست و آن بر دو قسم ست ولایت خاصہ و عامہ ولایت عامہ مشترک
ست درمیان ہمہ مومنان قال اللہ تعالی اللّٰہ ولی الذین آمنوا یخرجہم من الظلمات الی النور
ولایت خاصہ مخصوص بواصلان حق از ارباب سلوک آن عبارت ست از فنا عبد در ذات حق و
بقاء عبد بذات حق پس ولی آن باشد کہ فانی باشد در ذات حق و فنا عبارت ست از نہایت سیر
الی اللہ و بقا عبارت ست از بدایت سیر فی اللہ زیرا کہ سیر الی اللہ وقتے منتہی شود کہ بادیہ وجود را
بقدم صدق یکبارگی قطع کند و سیر فی اللہ آنگاہ متحقق شود کہ بندہ را بعد از فناء مطلق
وجودی و ذاتی مطہر از لوث حدثان ذاتی ارزانی فرماید تا بدان در عالم اتصاف باوصاف الٰہی و تخلق
باخلاق ربانی ترقی کند ابو علی جوزجانی رحمۃ اللہ علیہ فرماید ولی آن بود کہ فانی بود از فانی خود
و باقی بمشاہدہ حق سبحانہ و تعالی ممکن نباشد مر او را کہ از خود خبر دہد و با غیر خدا بیارامد ابراہیم ادہم
رحمۃ اللہ علیہ مردی را گفت خواہی کہ ولی باشی از اولیاء اللہ گفت بلی خواہم گفت ابراہیم ادہم رحمہ اللہ
بہ دنیا و آخرت رغبت مکن کہ رغبت با ایشان اعراض بود از حق سبحانہ و تعالی و فارغ کنی مر خود را
از بہر دوستی خدا و دنیا و عقبی را ... و دل را ... و روی دل بحق آر چون این اوصاف در
تو متحقق شود ولی باشی بدانکہ علامت آن باشد کہ جملہ وقائع و احوال متجددہ متضادہ
از ضر و نفع و عطا و منع و قبض و بسط را از حق سبحانہ و تعالی صادر داند و ضار و نافع و معطی
و مانع و قابض و باسط حق سبحانہ و تعالی را بیند و اگر یک لحظہ از ان غافل بود عنقریب آگاہ گردد
و فاعل مطلق را جل ذکرہ در صور وسائط و روابط باز شناسد او را متعرف خوانند نہ عارف
و اگر بالکلیہ غافل بود و تاثیرات افعال را حوالہ بوسائط کند او را ساہی و لاہی و مشرک خفی
خوانند و در فصل عاشر از باب ثالث از ترجمہ عوارف مذکور ست بدانکہ مراتب طبقات مردم
باختلاف درجات خود بر سہ قسم اند قسم اول مرتبہ واصلان و کاملان و آن طبقہ علیا ست
قسم دوم مرتبہ سالکان طریق کمال و آن طبقہ وسطی ست و قسم سوم مرتبہ مقیمان کوی نقصان
و آن طبقہ سفلی ست و اصلان مقربان و سابقان و سالکان ابرار و اصحاب یمین و مقیمان

اشرار و اصحاب شمال اند اهل وصول بعد از انبیا صلوات الله علیهم دو طائفه اند اول مشائخ
صوفیه که بواسطهٔ کمال متابعت رسول صلی الله علیه و آله و سلم مرتبهٔ وصول یافته اند و بعد از ان
در رجوع برای دعوت خلق بطریق متابعت ماذون و مامور شده اند و این طائفه کاملان
مکمل اند که فضل و عنایت ازلی ایشان را بعد از استغراق در عین جمع و لجهٔ توحید از شکم ماهی فنا
بساحل تفرقه و میدان بقا خلاصی و نجاتی ارزانی فرموده تا خلق را بنجات و درجات دلالت
کنند و اما طائفهٔ دوم کامل غیر مکمل آن جماعت اند که بعد از وصول بمرتبهٔ کمال حوالهٔ تکمیل
و رجوع بمعنی خلق بایشان نرفته و غرق بحر جمع گشتند و در شکم ماهی فنا چنان ناچیز و متهلک
شدند که از ایشان هرگز خبری و اثری بساحل بقا نرسیده و بعد از کمال وصول ولایت تکمیل
دیگران بایشان مفوض نگشت و اهل سلوک نیز بر دو قسم اند طالبان مقصد اعلی و مریدان وجه
و طالبان بهشت و مریدان آخرت و اما طالبان حق دو طائفه اند متصوفه و ملامتیه متصوفه آن جماعت
اند که از بعضی صفات نفوس خلاص یافته اند و به بعضی از احوال و اوصاف صوفیان متصف گشته و مطلع
نهایات احوال ایشان شده ولیکن هنوز باذیال بقایای صفات نفوس متشبث مانده باشند
و بدان سبب از وصول غایات و نهایات اهل قرب صوفیه متخلف گشته و اما ملامتیه جماعتی باشند که در رعایت
معنی اخلاص و محافظت قاعدهٔ صدق غایت جهد مبذول دارند و در اخفای طاعات و کتم خیرات
از نظر مخلوقات مبالغه واجب دانند تا آنکه هیچ دقیقه از مواسم اعمال مهمل نگذارند و تمسک بجمیع فضائل
و نوافل از لوازم شمرند و مشرب ایشان در کل احوال تحقیق معنی اخلاص بود و لذت ایشان در تفرد نظر
حق باحوال و اعمال ایشان و همچنان که عاصی از ظهور معصیت بر حذر بوده ایشان از ظهور طاعت که مظنهٔ
ریا باشد حذر کنند تا قاعدهٔ اخلاص خلل نپذیرد و فرق میان ایشان و صوفیان آنست که جذبهٔ
عنایت قدیمه صوفیه را بکلی از ایشان انتزاع کرده و حجاب خلق و انانیت از نظر شهود ایشان
برداشته لاجرم در اتیان طاعات و صدور خیرات خود را و خلق را در میان نه بینند و از اطلاع نظر
خلق مامون باشند و باخفای اعمال و ستر احوال مقید نه اگر مصلحت وقت در اظهار طاعت بینند
اظهار کنند و اگر در اخفای آن مصلحت بینند اخفا کنند و اما طالبان آخرت چهار طائفه اند زهاد و فقرا
و خدام و عباد اما زهاد طائفه باشند که بنور ایمان و ایقان جمال آخرت مشاهده کنند و دنیا را در صورت

قبیح معانیہ نمایند واز التفات بزینت مزخرف فانی او عنان رغبت بگردانند ودر جمال حقیقی باقی
رغبت نمایند واما فقرا آن طائفہ اند کہ مالک ہیچ چیز از اسباب واموال دنیوی نباشند ودر طلب
فضل ورضوان الٰہی ترک ہمہ ماسوائے اللہ کردہ باشند وباعث بر ترک این طائفہ یکے از سہ چیز باشد
اول رجائے تخفیف حساب یا خوف عقاب چہ حلال را حساب لازم ست وحرام را عقاب دوم
توقع فضل ثواب ومسابقت در دخول جنت چہ فقرا بانصد سال پیشتر از اغنیا بہشت در آیند
سوم طلب جمعیت خاطر وفراغت اندرون از برائے اکثار طاعات وحضور دل در ان واما خدام
جماعتے باشند کہ خدمت فقرا وطالبان حق اختیار کنند چنانکہ با داؤد پیغمبر علیہ السلام خطاب
کردند کہ اذا رایت لی طالبا فکن لہ خادما یعنی وقتیکہ ببینی طالب مرا خدمت کن اورا واوقات
خود را بعد از ادائے فرائض در ترفیہ خاطر وفراغ بال ایشان از اہتمام با مور معاش واعانت
بر استعداد امر معاد مصروف دارند وآنرا بر نوافل تقدم کنند ودر طلب ما یحتاج خود بہر طریق
کہ در شرع مذموم نباشد مداخلت نمایند واما عباد آن طائفہ اند کہ پیوستہ بر وظائف عبادات
ونوافل مواظبت وملازمت نمایند برائے نیل ثواب اخروی ودر کتاب کشف المحجوب مسطور ست
کہ حق سبحانہ تعالیٰ برہان نبوی را باقی گردانیدہ است واولیا را سبب اظہار آن کردہ تا پیوستہ
آیات وحجت صدق حضرت محمد مصطفےٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ظاہر باشد ومر ایشان را
والیان عالم کردہ اند واز آسمان باران ببرکت اقدام ایشان آید واز زمین نبات بصفائے
احوال ایشان روید وبر کافران مسلمانان نصرت بہمت ایشان یابند وایشان چہار ہزار اند کہ
از نظر مردمان پوشیدہ اند ومر یک دیگر را نمی شناسند وحال خود ندانند ودر کل احوال
از خود وخلق مستور باشند واخبار بدین وارد ست وسخن اولیا بدین ناطق واما آنانکہ اہل حل
وعقد اند یعنی اہل تصرف اند وامور از ایشان باختیار صادر گردد ومنہمکان درگاہ حق اند
سیصد اند کہ مر ایشان را اخیار خوانند وچہل دیگر ایشان را ابدال خوانند وہفت دیگر ایشان را
ابرار خوانند وچہار دیگر ایشانرا اوتاد خوانند وسہ دیگر ایشان را نقبا خوانند مقام ایشان
شرق وغرب وجنوب وشمال ست ویکے را قطب وغوث خوانند واین جملہ مریک دیگر را بشناسند
ودر امور باذن یکدیگر محتاج باشند وبرین نیز اخبار نبوی ناطق ست واہل حقیقت بر صحت

این مجتمع اند صاحب کتاب فتوحات مکیه رضی الله عنه در فصل سی ویکم از باب صد و نود وهفتم
ازان رجال هفتگانه را ابدال گفته است و در آنجا ذکر کرده که حق سبحانه وتعالی زمین را هفت اقلیم
گردانیده وهفت تن از بندگان خود را برگزیده وایشان را ابدال نام نهاده وجود هر اقلیم را بیکی
ازان هفت تن نگاه میدارد وگفته است که من در حرم مکه با ایشان جمع شدم بر ایشان سلام
گفتم وایشان برمن سلام گفتند وبا ایشان سخن گفتم پس ندیدم کسی را احسن خلق از ایشان
ونه اکثر مشغول بخدا از ایشان وشیخ طریقت شیخ فریدالدین عطار قدس الله سره گفته
که قومی از اولیاء الله باشند که ایشان را مشائخ طریقه وکبرای حقیقت اویسیان نامند وایشان را
در ظاهر به پیری احتیاج نبود زیرا که ایشان را حضرت رسالت صلی الله علیه وآله وسلم
در کنف عنایت خود پرورش میفرماید بی واسطه غیری چنانکه حضرت اویس را رضی الله عنه
واین عظیم مقامی بود بس عالی ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

خاتمه

در ذکر بعضی اذکار وخواص سور که از بعض رسائل معتبره این فن وتفاسیر مبسوط مستفید
شدم هرچند که این دریای بی پایان ناپیدا کنارست مگر بحسب اقتضای مقام
بطرز انموذج ذکر کرده شد باید دانست که مداومت کردن بر سورهٔ مزمل چهل بار هر روز
اگر طاقت چهل بار ندارد یازده بار برای غنای ظاهری وباطنی مجربست وخواندن
سورهٔ الم نشرح هفده بار بوقت خواب برای دفع وساوس قلبی مفیدست وخواندن
اسم یا مغنی هر روز یازده صد بار برای غنای ظاهر وباطنی مجربست ومواظبت
کردن درود بر آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم کبریت احمرست مطالب دینی ودنیوی
همه حاصل میشوند ووقتیکه ترا حاجتی باشد یا کسی غائب شده باشد از تو وخواهی که آن شخص صحیح
وسالم باز گردد ویا مریض شفا یابد پس بخوان سورهٔ فاتحه را چهل یکبار در میان سنت فجر وفرض
آن که برای این امر مفیدست از امام بحق ناطق حضرت جعفر صادق علیه السلام منقولست که هر
چهل بار سورهٔ فاتحه خوانده بر قدح آب بدمد و بر روی صاحب تب پاشد که حق تعالی او را فائده
بخشد وهر کسی را سگ دیوانه بگزد وخوف جنون باشد بر چهل پاره نان آیه کریمه انهم یکیدون کیدا

وَاَکِیْدُ کَیْدًا فَمَہِّلِ الْکَافِرِیْنَ اَمْہِلْہُمْ رُوَیْدًا بنویسیں و بگو او را کہ ہر روز یک بار صبح بخورد باذن
باری عز اسمہ شفا خواہد یافت و برای دفع فاقہ خواندن سورۂ واقعہ بسیار مجرب است
و برای حفاظت طفل این کلمات بسیار مجرب ست بسم اللہ الرحمن الرحیم اَعُوْذُ بِکَلِمَاتِ اللّٰہِ
التَّامَّۃِ مِنْ کُلِّ شَیْطَانٍ ہَامَّۃٍ وَعَیْنٍ لَامَّۃٍ تَحَصَّنْتُ بِحِصْنِ اَلْفِ اَلْفِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّۃَ اِلَّا بِاللّٰہِ
الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ باید کہ این کلمات طیبات را نوشتہ در گلوی طفل بہ بندد و کسیکہ از سلطان یا حاکم
وقت خوف کند باید کہ قبل رفتن پیش حاکم کہیعص کفیت حمعسق حمیت بخواند و بہر حرف لفظ اول
انگشتہای دست راست بہ بندد و بہر حرف لفظ ثانی انگشتہای دست چپ بہ بندد و پیش حاکم
یا سلطان وا نماید حق سبحانہ و تعالی او را از خوف آن محفوظ خواہد داشت و شش آیات قرآن کہ
مسمی اند بآیات شفا باید کہ بنویسد او را در ظرف چینی و بشوید او را از آب و بہ مریض نوشاند وَیَشْفِ صُدُوْرَ
قَوْمٍ مُّؤْمِنِیْنَ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِی الصُّدُوْرِ یَخْرُجُ مِنْ بُطُوْنِہَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُہٗ فِیْہِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ
وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا ہُوَ شِفَاءٌ وَّرَحْمَۃٌ لِّلْمُؤْمِنِیْنَ وَاِذَا مَرِضْتُ فَہُوَ یَشْفِیْنِ قُلْ ہُوَ لِلَّذِیْنَ
اٰمَنُوْا ہُدًی وَّشِفَاءٌ و وقتیکہ ظہور چیچک در بدن شود بگیر خیط نیل و بخوان سورۂ رحمن را و
وقتیکہ برسی بر قول فَبِاَیِّ اٰلَاءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبَانِ گرہ دہ خیط را و ہمچنان گرہ دہ وقتیکہ تمام شود
سورہ و گرہ ہا بندد آن خیط را در گردن او حق تعالی محفوظ خواہد داشت او را ازین عارضہ و اسمای کہف
امن دہندہ اند از غرق و حرق و غارت گری و دزدی الہی بحرمت علیخا مکسلمینا کشفوططا ذرفطیونس
تبیونس یوانس بوس ککلبہم قطمیر وَعَلَی اللّٰہِ قَصْدُ السَّبِیْلِ وَمِنْہَا جَائِرٌ و در بعض تفسیر معتبر مذکور ست
کہ از خواص مجرب سورۂ بقر آنست کہ در ہنگام بر آمدن آبلہ اطفال کہ آنرا چیچک گویند وقت صبح ناشتا ناشکستہ
این سورہ را بتجوید و ترتیل بحضور طفلی خواندہ دم کند و طفل ہم ناشتا ناشکستہ باشد بفضل الہی آن طفل بار در آنسال
چیچک بر نیاید و اگر بر آید بسہل و آسان گردد و آسیبی باو نرسد لیکن شرط آنست کہ وقت شروع قرات آن
دو نیم پاو برنج با شکر و خیرات بقدر حاجت مستحقی یا در ہمان مجلس بخوردن دہند و آن مستحق بحضور
قاری و طفل بخورد و وقتیکہ کدامی حاجت پیش آید یَا بَدِیْعَ الْعَجَائِبِ بِالْخَیْرِ یَا بَدِیْعُ یک ہزار و دو صد بار دوازدہ
روز بخواند حق سبحانہ و تعالی حاجت او بر آرد و چہار رکعت برای قضای حاجت اند بخواند در رکعت اول بعد
سورۂ فاتحہ لَا اِلٰہَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَکَ اِنِّیْ کُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِیْنَ فَاسْتَجَبْنَا لَہٗ وَنَجَّیْنٰہُ مِنَ الْغَمِّ وَکَذٰلِکَ نُنْجِی

الْمُؤْمِنِینَ صد بار و در رکعت دیگر رَبِّ اِنِّی مَسَّنِیَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِینَ صد بار و در رکعت
سوم اُفَوِّضُ اَمْرِی اِلَی اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بَصِیْرٌ بِالْعِبَادِ صد بار و در رکعت چهارم قَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ
وَنِعْمَ الْوَکِیْلُ صد بار بعد ازان سلام دهد و بعد سلام بگوید رَبِّ اِنِّی مَغْلُوْبٌ فَانْتَصِرْ و صد بار
بخواند امام بحق ناطق حضرت جعفر صادق علیه السلام میفرمودند که این چهار آیت اسم اعظم اند
هر که بوسیله این چهار آیه دعا کند قبول شود و مرا تعجب می آید که کسیکه بوسیله این آیات دعا
کند و قبول نشود در بعض رسائل مذکور است که آیه لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَکَ اِنِّی کُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِیْنَ
حکم کبریت احمر دارد و مشائخ کبار بسرعت تاثیر و عدم تخلف این آیه اتفاق دارند آنحضرت
صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند که این دعا ذو النون علیه السلام است که در شکم ماهی خواند
هر مسلمان برای هر مطلبی که بواسطه این آیه دعا کند قبول شود و طریقه خواندن این آیه
جلیله را با قسام متعدده ذکر کرده اند درین رساله بر سه طریق اکتفا کردم اول آنکه سه صد
بار مع اول و آخر درود بست و یکبار بخواند بشرط آنکه در مکان نهایت تاریک که نشان
روشنی نباشد بهیئت نماز بر مصلی بطرف قبله بنشیند و برهنه شود فقط یک چادر نادوخته
ز پارچه عریض بپوشد و یک قدح آب روبرو بنهد و آب از قدح گرفته بر تمام بدن هر جا که دست
برسد و در تمام جلسه هر دم بمالد و بعد ختم دعا بالحاح تمام بدرگاه مجیب الدعوات کند این عمل سه روز
بکند اگر مطلب برآید فبها والا هفت روز بخواند پس اگر مطلب برآید فبها والا چهل روز بخواند بفضل
رب جلیل مطلب خواهد بر آمد دوم آنکه دوازده هزار بار بنیت حصول مطلب بخواند و اگر دوازده هزار خواندن
نتواند دوازده صد بار مع اول و آخر درود چند بار بخواند سوم آنکه یک لک و بست و پنج هزار
بار در چهل روز بخواند و آیه کریمه اَمَّنْ یُّجِیْبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَیَکْشِفُ السُّوْءَ نهایت جلیل القدرت
و در حل مشکلات عدیم النظیر و طریق خواندن این آیه جلیله نیز متعدد است مگر انچه در عمل تجربه فقیر
است اینست که هفت هزار بار بعد خواندن بست و یکبار درود اول و آخر درود بخواند بشرط آنکه دو زانو
یا چهار زانو نه نشیند بر مصلی بطرف قبله و در تمام جلسه زانو تبدیل نکند و یک قدح پر آب
پیش نهد و بعد فراغت بالحاح تمام برای مطلب دعا کند و آب را در گوشها اندازد و آیه کریمه رَبِّ
لَا تَذَرْنِیْ فَرْدًا وَّاَنْتَ خَیْرُ الْوَارِثِیْنَ که دعای حضرت زکریا علیه السلام است بعد اول و آخر

درود در هر نماز پنجگانه برای پیدا شدن فرزند نرینه نهایت مفید ست تخصیصکه خلل آسیب
باشد بخواند در گوش و این آیه کریمه را هفت بار وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ كُرْسِيِّهِ
جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ و نیز بخواند بر آب طاهر سوره فاتحه و آیة الکرسی و پنج آیه سوره جن و بر روی
او رشح کند آنشخص بهوش خواهد آمد و وقتیکه معلوم نماید جنی را در مکان پس آن
آب را در آن مکان رشح کند جن در آن مکان عود نخواهد کرد و اگر رنج رساند جن در کدامی خانه
وخشت اندازی کند آیه إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا وَأَكِيدُ كَيْدًا فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا بر چهار سیخ
آهن بیست و پنج مرتبه خوانده بر هر واحد بدمد و آن میخها را بر چهار طرف خانه بر دیوار بکوبد و نیز
برای دفع ضرر جن نوشتن اسماء کهف در دیوار خانه مفید ست و برای زن عقیمه بنویسد
آیه کریمه وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَل لِّلَّهِ الْأَمْرُ
جَمِيعًا بر پوست آهو از زعفران و گلاب بنویسد و در گردن عقیمه بیاندازد و نیز بر چهل قرنفل بر هر یک
هفت بار این آیه أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ
بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ خوانده دم نماید
و زن هر قرنفل را هر روز بخورد و ابتدای خوردن از وقتیکه فراغت از حیض نماید کند و وطی کند
زوج آن زن را در آن ایام بشرط آنکه بوقت شب بخورد و آب بر وی نوشد برای حفظ اسقاط
حمل بگیرد خیط سرخ برابر قد زن حامله و نه گره دهد در آن و آیه وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَ
لَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوا وَّالَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ
و سوره قل یا ایها الکافرون خوانده بر هر گره بدمد و در گلوی زن اندازد و برای زائیدن زن
بر پارچه کاغذ بنویسد وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ اهیا اشراهیا فائده
اهیا بکسر همزه و اشراهیا بفتح همزه لفظ یونانی اند و معنی آن یا حی قبل هر شی و یا حی بعد هر شی
و باین الفاظ دعا کرد حضرت موسی علی نبینا و علیه السلام بدرگاه رب العزت هکذا
فی بعض الرسائل و بعد نوشتن در پارچه پاک پیچیده در ران چپ بندد بفضله تعالی
زن جلد بزاید و اگر این کلمات را خوانده بر شیرینی دمد و حامله را بخوراند همین حکم دارد و برای
زنیکه طفل او زنده نمی ماند بروز دوشنبه بوقت دو پهر چهل بار سوره والشمس خوانده بر اجوائن

وسیاه مرچ بدمد و مهر روز زن از ابتداے حمل تا گذاشتن طفل شیر را بخوردن مداومت نماید برائے پیدا شدن فرزند نرینہ بکش بر شکم زن حاملہ ہفتاد بار خط مستدیر و در ہر بار یا متین بگو عمل برائے صبی کہ نظر بد بر وے اثر کرده باشد یعنی نظر زن ساحره کہ در ہندی او را ڈهائی گویند بکشد خط مستدیر از کارد و بخواند آیۃ الکرسی و این آیات را وقل جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل کان زهوقا ویحق الله الحق بکلماته ولو کره المجرمون یریدالله ان یحق الحق بکلماته ویقطع دابر الکافرین لیحق الحق ویبطل الباطل ولو کره المجرمون ویمحو الله الباطل ویحق الحق بکلماته انه علیم بذات الصدور بعد از ان بگوید اعوذ بکلمات الله التامات من شر کل شیطان وهامة ومن کل عین لامة یا حفیظ یا رقیب یا وکیل یا کفیل فسیکفیکهم الله وهو السمیع العلیم بعد از ان کارد را در وسط دائره نفوذ کند و بگوید نفوذ کردم کارد را در دل نظر کننده بعد از ان بر پشت آن از بر طباق و نیز کسیکہ بگوید برائے نظر کننده یا ساحر یا فلان و بخواند او را با اسم او وقت اثر کردن نظر او یا آنوقت کہ ذکر او کنند او را با اسم او بخواند اثر عمل باطل میگردد و نیز وقتیکہ متحقق شود اثر نظر بد حاکم کرده شود کہ بشوید از آب رخ و مهر و دست و مهر دو پا و شرمگاه او در ظرفی و آن آب را بر کسیکہ نظر کرده شده است ترشح کنند همون وقت آنشخص انشاء الله تعالی به خواهد شد ذکر کرده است امام مالک رحمۃ الله در موطا کہ حکم کرد آنحضرت صلی الله علیہ وآلہ وسلم برائے نظر کرده شده همین طور خاتم المحدثین مولانا شاه عبد العزیز قدس سره فرموده اند کہ در صحیح مسلم روایت آمده کہ اثر نظر درست است اگر کدامی چیز بر تقدیر غالب شدی نظر بودے واگر کدامی شخص از شما بگوید کہ رخ وغیره از آب شستہ بدہید هیچ عذر نکنید شاید کہ نظر شما اثر کرده باشد و روایت ست کہ حضرت عثمان رضی الله عنہ یک صبی خوبصورت را دیدند فرمود کہ بر پیشانی این صبی ٹیکہ سیاه بدهند تا بر و نظر اثر نکند و سیاه ٹیکہ برائے دفع نظر از طفلان به روایت ترمذی ثابت است کذا فی بعض الرسائل زین روایت معلوم شد کہ رسم سیاه ٹیکہ دادن به طفلان کہ در زمان ما رائج است بے اصل نیست و برائے مسحور و مریض کہ لا دوا باشد بنویسد در ظرف چینی سفید یا حی حین لا حی فی دیمومیۃ ملکه وبقائه یا حی واو را از آب بشوید و مریض را بنوشاند همین طور چهل بار یک روز و بعضے سوره فاتحہ را برین زیاده کرده اند برائے یا فتن

شروع کرده بگوید یا حفیظ یک صد و نوزده بار بغیر زیاده و نقصان بعد ازان بخواند یا بنی
انها ان تک مثقال حبة من خردل فتکن فی صخرة او فی السموات او فی الارض یأت
بها الله یکصد و نوزده بار برای بازآمدن بنده گریخته بنویسد بر چهار کاغذ و آنرا در کدامی پارچه پیچ
کرده در چاه تاریک یا بین دو سنگ نهد سوره فاتحه و آیة الکرسی بعد ازان بنویسد
اللهم انی اسئلک بان لک السموات والارض ومن فیهن فاجعل اللهم السماء والارض
وما فیهما علی عبدک فلان بن فلان اضیق من خاتم حتی یرجع الی مولاه برحمتک یا ارحم
الراحمین بعد ازان بنویسد او کظلمات فی بحر لجی یغشاه موج من فوقه موج من فوقه سحاب
ظلمات بعضها فوق بعض اذا اخرج یده لم یکد یراها ومن لم یجعل الله له نورا فما له من نور ومن ورائهم
برزخ الی یوم یبعثون وضرب لنا مثلا ونسی خلقه والله من ورائهم محیط بل هو قرآن مجید فی لوح
محفوظ بعد ازان اللهم انی اسئلک بحق هذه الآیات ان تصلی علی نبیک سیدنا محمد و آله و سلم
وان تحرک العبد الی مولاه برحمتک یا ارحم الراحمین برای شکوه ضعف بصر بعد از نماز
پنجگانه بخواند فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید که بینا شود و بعد تکبیر تحریمه کند
کند در روز اول وقت یکشنبه یکهزار بار یا قهار انت الذی لا یطاق انتقامه یا قهار دو زدن
دیگر یا منزل کل کتاب عذیر یقهر بسلطانه یا منزل سوره تبارک الذی برای دفع عذاب قبر نهایت
مفید است باید که بخواند این سوره تبارک الذی را دوست نماید امام بحق ناطق حضرت جعفر صادق
علیه السلام ورد و برکت سورت تبارک شما این سوره را بخوانید و سوره الم تنزیل برای دفع عذاب قبر
نهایت مفید است اگر تمام خواندن نتواند پنج آیه اول و آیة الکرسی و دو آیه اخیر بوقت شب بخواند والله اعلم
بالصواب والیه المرجع والمآب الحمد لله علی اتمامه والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد و آله و اصحابه باختتام رسید تالیف
این عجاله بتاریخ بست و هفتم ماه ربیع الثانی سن یکهزار و دو صد و شصت و پنج از هجرت نبی علی صاحبها الصلوة والتحیة

خاتمة الطبع — الحمد لله که درین اوان رساله نادر دلگزین در بیان مسائل بیعت مسمی به هدایة المؤمنین
الی سلسلة الصالحین مؤلفه عالم محقق فاضل مدقق مولوی محمد معین الدین المشهدی الکروی بمرتبه
ثالث حسب خواهش شائقین در مطبع نامی منشی نول کشور مقام لکهنؤ ماه جون ۱۸۸۹ع مطابق
ماه رمضان المبارک ۱۳۰۶ھ طبع شد